

ROZKAZ Nr. 30.

Lwów, dnia 8. grudnia 1919.

TREŚĆ:

- L. p. 637. — Pochwalne uznanie.
- L. p. 638. — W sprawie wojsk. akademików, maturzystów etc.
- L. p. 639. — Zwolnienie oficerów z czynnej służby. (rozk. N. D. Szt. Gen. L. 13543. V.)
- L. p. 640. — Sprzedaż żołnierzom napojów wysokowych.
- L. p. 641. — Zwinięcia sądu pol. Dow. Et. w Tarnopolu. Przydział personelu zwiniętego Sądu.
- L. p. 642. — Udzielenie pozwoleń na ekshumację i przewóz zwłok.
- L. p. 643. — Przepisy o internowaniu i zwalnianiu z obozów na obszarze wojennym.
- L. p. 644. — Przydział warsztatów i magazynów Parku Inżynierii Nr. 2. do Z. K. B.

- L. p. 645. — Odpowiedzialność za zniszczoną broń.
- L. p. 646. — Zużycie smarów do K. M.
- L. p. 647. — Wskazówki obchodzenia się z koniem.
- L. p. 648. — Mianowania.
- L. p. 649. — Stwierdzenie funkcji.
- L. p. 650. — Stwierdzenie szarży.
- L. p. 651. — Przyznanie prawa noszenia odznak inteligencji.
- L. p. 652. — Przydziały.
- L. p. 653. — Przeniesienia.
- L. p. 654. — Urlopowanie.
- L. p. 655. — Przedłużenie urlopu.
- L. p. 656. — Przesunięcie urlopu.
- L. p. 657. — Wyrok sądu Pol. D. O. E. Awiza od 125—130.

ЛВІВСЬКА БІБЛІОТЕКА
АН УРСР
№ 20805 III

L. p. 637. — Pochwalne uznanie.

Ppor. Mieczysławowi Ornastowskiemu, komisarzowi rządowemu, Janowi Tuszyńskiemu, sierż., Michałowi Ziemiańskiemu i żandarmowi Piotrowi Dyskuczyńskiemu, przydzielonym do Dow. Etapu „Pokucie”, za przytrzymanie opadłego samolotu ukraińskiego i ujęcie misji dyplomatycznej, wyrażam w Imieniu Służby pochwalne uznanie.
(L. 406/I. Pers.)

Ppor. Franciszkowi Twardoniowi i jedn. sierż. Antoniemu Detynie za wybitną akcję wytropienia i ujęcia organizatorów bolszewizmu w Gal. wsch. oraz za przysporzenie Skarbowi Państwa walorów kilkumilionowej wartości, wyrażam w Imieniu Służby najwyższe pochwalne uznanie. (L. 407/I. Pers.)

L. p. 638. — W sprawie wojsk. akademików, maturzystów etc.

(Rozporządzenie M. S. Wojsk. Dep. I. mob. org. Sekcja Pob. i Uzup. L. dz. 10477/IV. P. z dnia 7. października 1919.)

W uzupełnieniu rozkazu M. S. Wojsk. L. 9971/IV P. ogłoszone tut. rozkazem nadzwyczajnym z dnia 27. września 1919. zarządza się co następuje:

1. Tegorocznym maturzystom, którzy udowodnią iż zostali przyjęci do jednego z wyższych zakładów naukowych, względnie co do których wyższy zakład naukowy oświadczy, że będą do niego przyjęci pod warunkiem, iż otrzymają odroczenie służby wojskowej należy udzielać odroczeń na rok.

2. Maturzystom, oraz akademikom, którzy już poprzednio służyli w wojsku, lecz później zwolnieni zostali aż do powołania ich rocznika należy również udzielić odroczenia na rok po przedstawieniu przez nich zaświadczenia, że mogą być, względnie, że już są przyjęci do wyższego zakładu naukowego.

3. Maturzystom tegorocznym, zarówno żołnierzom i oficerom którzy wstąpili do wojska i obecnie w niem służą, należy udzielić dwutygodniowego urlopu dla załatwienia potrzebnych formalności w wyższych Zakładach naukowych, o ile w powyższym terminie przedstawia w odpowiedniej P. K. U. zaświadczenie, że mogą być przyjęci do wyższego zakładu naukowego, wówczas należy im udzielić odroczenia na rok.

4. Maturzystom tegorocznym (zarówno żołnierzom i oficerom), którzy wstąpili do wojska i obecnie w niem służą, należy udzielić dwutygo-

dniewego urlopu, dla załatwienia potrzebnych formalności w wyższych Zakładach naukowych o ile po powrocie do oddziału drzedstawia zaświadczenie, że mogą być przyjęci do wyższego Zakładu naukowego, wówczas należy do nich zastosować urlopy przewidziane w rozkazie 9971/IV. P.

5. Rozkaz M. S. Wojsk. L. 9971/IV. P. dotyczy również tych akademików, którzy otrzymali w swoim czasie do Akademickich Komisji Kwalifikacyjnych zaświadczenie, zwalniające ich od obowiązku ochotniczego zaciągu do wojska, a później powołani zostali w drodze przymusowego poboru.

6. Akademicy oraz maturzyści, którzy ze względów rodzinnych, lub ze względu na stan zdrowia, otrzymali odroczenie służby wojskowej, mogą otrzymać prolongatę tego odroczenia od 20 października 1920 roku, o ile udowodnią, że zostali obocnie przyjęci do wyższego zakładu naukowego.

7. Uczniowie szkół średnich państwowych, lub przez Państwo uznanych, korzystają z ulg przewidzianych w art. 64. ustawy o powoł. s. wojsk.

We wszystkich wątpliwych wypadkach, jakie mogą się wydarzyć w związku ze stosowaniem rozkazu L. 9971/IV. jak również niniejszego uzupełnienia, należy zwracać się o rozstrzygnięcie do Sekcyi Pob. i Uzupełn. M. S. Wojsk.

Odroczeń przewidzianych w p. p. 1, 2, 3, 6 i 7. udzielają Powiatowe Komendy Uzupełnień.

Rozkaz ten anuluje sprzeczne z nim rozkazy poprzednio wydane. (L. 22256/V.)

L. p. 639. — Zwolnienie oficerów z czynnej służby.

(Rozk. Nacz. Dow. Sztab. Gener. L. 13543. V.)

Ogłasza się rozkaz M. S. Wojsk. Dep. Pers. Nr. 2638. IV. z dnia 3/10.

Ponieważ coraz częściej wpływają prośby oficerów o zwolnienie ich z czynnej służby w W. P. lub też wnioski reklamacyjne rozmaitych instytucji, a prośby te lub wnioski takie nie są należycie wypełnione, względnie udokumentowane, co utrudnia w wysokim stopniu szybkie załatwienie tychże i niepotrzebnie przedłuża je, zarządzam co następuje:

Wszystkie oddziały, które przedkładają prośby oficerów o zwolnienie, lub też otrzymują wnioski reklamacyjne w sprawie zwolnienia oficerów ze służby czynnej w W. P. celem zaopiniowania, obowiązane są podawać następujące dane, dotyczące osoby, proszącej o zwolnienie, względnie reklamowanej:

- 1) dokładną datę urodzenia;
- 2) czy został do W. P. przyjętym, którym Dz. Rozk. Wojsk. i która pozycja;
- 3) o ile nie jest do W. P. przyjętym, czy został podany na przyjęcie t. j. czy papiery jego osobiste odesłane, kiedy, gdzie i pod jaką liczbą, względnie dołączyć dokładnie wypełnioną kartę ewidencyjną;

4) o ile przedkłada się wniosek reklamacyjny odnośnemu D-twu celem zaopiniowania, D-two obowiązane jest prócz tego dołączyć równocześnie w tym względzie oświadczenie się reklamowanego, czy tenże zgadza się na reklamację;

5) czy D-two prośbę, względnie wniosek reklamacyjny popiera, czy też nie, i w takim razie dlaczego.

Zaznacza się, że podanie, względnie prośby,

o ile nie będą należycie wypełnione nie będą zupełnie rozpatrywane, tylko zwrócone odnośnej Władzy celem uzupełnienia. (L. 666/I. P.)

L. p. 640. — Sprzedaż żołnierzom napojów wysokowych.

(Wyciąg z Rozk. N. D. W. P. Szt. Gen. Nr. 184. z dnia 15. listopada 1919. pkt. 53959/IV.)

Wśród ludności okupowanych terenów dała się zauważyć w ostatnich czasach tendencja do rozpowszechniania alkoholu między wojskiem. Akcja ta jest prowadzona celowo dla zdemoralizowania naszych wojsk. Dowództwa frontów i D. O. E. winny ogłosić w obszarach im podległych bezwzględny zakaz sprzedaży lub dostarczania bezpłatnego alkoholu osobom wojskowym z zagrożeniem, że działający przeciw temu zakazowi będą karani przez Sady polowe, ewentualnie w postępowaniu doraźnem za działanie na szkodę polskiej siły zbrojnej. (L. 21096/VI.)

L. p. 640. — Zwinięcie sądu pol. Pow. Dow. Et. w Tarnopolu. Przydział personalu zwiniętego Sądu.

Nacz. Dow. rozk. Nr. 63493/IV/10 z 18. XI. b. r. zarządziło zwinięcie Sądu pol. P. D. E. w Tarnopolu. Akta tego Sądu wraz z aresztantami obejmie do dalszego prowadzenia Sąd pol. 12-ej dyw. piech. Dowódca 12-tej dywizji piech. przyznaje się po myśli § 459. P. K. W. prawa zwierzchnika sądowego dla tych spraw. Personal sądu w Tarnopolu rozdziela się następująco: 1) kpt. Błażyńskiego i por. Jankowskiego przydziela się czasowo do Sądu D. O. E. we Lwowie, 2) por. Januszewskiego, por. Biele i ppor. Łańcuckiego przydziela się do Sądu pol. 7-mej dyw. piech. w Cieszyńcu, 3) ppor. Harlendera przydziela się do Sądu pol. 5-ej dyw. piech., 4) ppor. Dr. Schramma z Sądu 5-tej dyw. piech. przydziela się do Sądu D. O. E. we Lwowie.

Rozkaz niniejszy bezzwłocznie wykonać. Wykonanie meldować Nacz. Dow. i tut. Dow. Oddz. IV. Sekcyi 10. (L. IV. 673. Res./Pr. w.)

L. p. 642. — Udzielanie pozwoleń na ekshumację i przewóz zwłok.

(Nacz. Dow. Sztab. Gen. Nr. 53914/IV. z dnia 8. XI. 1919.)

Prawo udzielania pozwoleń na ekshumację i przewóz zwłok oficerów i żołnierzy, pochowanych na obszarach podległych Dowództwom frontów, przekazuje się poszczególnym Dowództwom frontów (Kwatermistrzostwom).

Wszystkie przepisy zawarte w Dzien. R. W. Nr. 37. rozk. M. S. Wojsk. 1205 D. S. 2914/19 i w rozk. Gł. Kwatermistrzostwa Nr. 65. L. 37552/IV. zachowują moc obowiązującą.

O udzieleniu zezwolenia na przewóz zwłok Dow. frontu zawiadamia każdorazowo D. O. Gen. względnie Dow. frontu, na obszar którego zwłoki mają być przewiezione. (L. 4546/San.)

L. p. 643. — Przepisy o internowaniu i zwalnianiu z obozów na obszarze wojennym.

(Wyciąg Rozk. N. D. W. P. Szt. Cen. Nr. 180. z dnia 31 października 1919. pkt. 48484/IV.)

W uzupełnieniu rozkazów wydanych w sprawie jeńców oraz internowanych, przebywających na obszarze wojennym, Nacz. Dow. po porozumieniu się z M. S. Wojsk. zarządza co następuje:

1. Na obszarze wojennym prawo internowania przysługuje wyłącznie d-com formacji wojskowych nie niżej d-ców dywizji, lub też d-cy D. O. E. i D. P. E.

Wobec tego wszystkie niższe d-twa, żandarmeria, oraz władze cywilne powinny wszystkich, zakwalifikowanych przez nie do internowania, przysyłać niżej wymienionym władzom dla otrzymania odpowiedniej sankcji. Zaleca się porozumienie w każdym poszczególnym wypadku z cywilnymi władzami administracyjnymi.

2. Przesyłając do dowództw dywizji, D. O. E. i D. P. E. osobę zakwalifikowaną do internowania lub jeńców, należy pod rygorem odpowiedzialności sądowej, załączyć trzy następujące dokumenty:

a) wszystkie akta, uzasadniające zastosowanie względem niej tego środka,

b) piśmienną decyzję D-twa w postaci aktu, zarządzającego internowanie, w której w formie najbardziej zwięzłej, mają być wyszczególnione motywy zastosowania tego środka względem danej osoby,

c) wypełnienie karty ewidencyjnej według załączonego wzoru.

3. W decyzji internowania winien być wskazany termin, do którego internowany ma być trzymany w obozie n. p. aż do czasu ukończenia toczących się dochodzeń, aż do przesunięcia się linii frontu, aż do zupełnego spacyfikowania kraju, na przeciąg dwu miesięcy, bezterminowo i t. p.

4. Internowani przysłani do punktów zbornych i stacji rozdzielczych bez pisemnego rozkazu internowania, wystawionego przez jednego z uprawnionych do tego dowództw, winni być odsyłani z powrotem do tej miejscowości, z której zostali przysłani, ewentualnie zatrzymani na stacji rozdzielczej, aż do czasu wyjaśnienia sprawy przez interesowaną władzę.

5. Po zatwierdzeniu decyzji o internowaniu, lub uwięzieniu przez odnośną dow. dywizji, lub D. O. E./D. P. E. osoba, względem której środek ten został zastosowany, ma być natychmiast skierowana do najbliższej stacji rozdzielczej, dla następnego przetransportowania do właściwego obozu jeńców i internowanych.

6. Prawo zwolnienia z obozów i innych miejsc przymusowego pobytu internowanych i jeńców przysługuje w pierwszej instancji:

a) na obszarze wojennym:

Wszystkim D. O. E. lub komisji rewizyjnej, stworzonej w tym celu przy Zarządzie Cywilnym Ziemi Wschodniej, (Litwa, Białoruś, Wołyń):

b) na obszarze kraju:

Wszystkim D. O. G. i komisji rewizyjnej przy D. O. G. Kraków. Instancją odwoławczą od tych instytucji jest Komisja dla spraw jeńców przy M. S. Wojsk. Dep. I.

7. Przy zwalnianiu z obozów władze powyższe posługują się opinią co do osób internowanych lub jeńców, otrzymaną od oddziałów informacyjnych dywizji, D. O. G. i D. O. E. oraz od starostw i komisarzy powiatowych.

8. Zwalnianie internowanych, oraz jeńców z obozów, ewentualnie stacji rozdzielczych na obszarze wojennym b. Galicji, może nastąpić dopiero po wydaniu w tym względzie opinii oficera łącznikowego Nacz. Dow. przy Gen. Delegacie Rządu w Galicji (Rtm. Roztworowski Lwów, Namiestnictwo).

9. Wobec wrogiego stanowiska względem Państwa Polskiego wielu elementów rusińskich i prowadzonej przeciw nam agitacji w Galicji wschodniej należy zwalniać z obozów tylko te osoby, których dostateczna prawomyślność będzie stwierdzona. (L. 20176/VI.)

L. p. 644. — Przydział warstatów i magazynów Parku Inżynierii do Z. K. B.

Z dniem dzisiejszym przydziela się warstaty i przyległe magazyny parku inż. Nr. 2 do Z. K. B. przy D. O. E. Małopolski. (L. adj. 174/914.)

L. p. 645. — Odpowiedzialność za zniszczoną broń.

(Rozk. M. S. Wojsk. Nr. 4672/934/IV. z 8. XI. 1919.)

Wobec znacznych kosztów i trudności, jakie Państwo ponosi celem dostarczenia armii broni i amunicji, należy dolożyć wszelkich starań, by zapobiegać lekkomyślnemu uszkodzeniu broni, lub zużyciu i gubieniu amunicji.

O ile podobne wypadki zachodzą, należy zastosować najwyższy wymiar kary dyscyplinarnej, jaki przysługuje dowódcy.

O ile zachodzi rozmyślne niszczenie broni lub prawdopodobieństwo sprzedaży amunicji, należy sprawę oddać pod rozstrzygnięcie Sądowi wojskowemu. Z winnych należy ściągnąć o ile możliwości kwotę pieniężną, wynagradzającą szkodę, poniesioną przez Skarb Państwa, niezależnie do dyscyplinarnego lub sądowego ukarania.

Zniszczenie broni lub jej części z powodu zupełnego zaniedbania konserwacji należy uważać za lekkomyślne uszkodzenie broni.

Ceny składowych części przedstawiają się następująco: lufa do 200 Mk. zamek 129—150 Mk. nabój 1 Mk., łuska 20 fen., łuska (magazynek) 15 fen. (L. 608/M.)

L. p. 646. — Zużycie smarów do K. M.

W myśl Dz. R. W. Nr. 93. wolno zużywać miesięcznie na Oddział K. M. (6 K. M.)

300 gr. oliwy,
200 „ waseliny,
200 „ nafty.

Anuluje się przeto rozk. D. O. E. Nr. 10. lp. 225. p. 5. (L. 596/M.)

L. p. 647. — Wskazówki o obchodzeniu się z koniem.

Do niniejszego rozkazu dołącza się jeden egzemplarz „Wskazówki należytego obchodzenia się z koniem”, wydanym przez Główny Kwat. N. D. Nr. 69. z r. 1919. z poleceniem ścisłego przestrzegania tychże, a w szczególności rozkazuje się, aby oficerowie przy każdej nadarzającej się sposobności pouczali podoficerów i żołnierzy o wielkiej wartości, jaką przedstawiają konie dla Skarbu polskiego, oraz przez fachowe wskazówki usuwali wszelkie usterki, dotyczące pielęgnowania, żywienia i pojenia koni.

Przypomina się, że jazda wyciągniętym kłusem po brukowanych drogach, z wyjątkiem konieczności z powodów taktycznych jest bezwzględnie wzbroniona i będzie surowo karana.

Dalej nakazuje się aby w myśl instrukcji dla wojsk. lekarzy-weterynarzy pomienieni raz na tydzień w obecności dowódcy lub wyznaczono-

nego w tym celu oficera przeglądali wszystkie konie oddziału, badając stan zdrowotny, stan kucia oraz prawidłowe czyszczenie i pielęgnowanie tychże.

Dowódcy oddziałów zobowiązani są ściśle przestrzegać zarządzeń wydanych przez lekarzy, wet. w zakresie służby weterynaryjnej i higieny koni. (L. 136/wet.)

L. p. 648. — Mianowania.

Mianuję jedn. sierż. Detynę Antoniego ze Stacji etapowej Żabie, posiadającego pełne kwalifikacje, w uznaniu zasług, położonych w ujęciu szajki bolszewików i walorów parumilionowej wartości, podchorążym z dniem 21. listopada 1919. (L. 407/pers. pf.)

Mianuję ogniomistrza rach. Ferdynanda Anweilera z Etapowego Magazynu żywnościowego w Tarnopolu podchorążym rachunkowym. (L. 15697/Int.)

Mianuję z dniem 1/XI. 1919. jednor. sierż. Węgrzyna Bronisława z Int. O. E. Lwów, podchorążym rachunkowym. (JL. 15671/Int.)

Mianuję z dniem 1/XI. 1919. sierż. rach. Dąbrowskiego Kazimierza z Intendantury O. E. Lwów, sztabowym sierżantem rachunkowym. (JL. 15663/Int.)

Mianuję sierż. rach. Klemensa Mitregę, zastępcę oficera kasowego, w szpitalu epidemicznym Stare Brody, sztabowym sierżantem rachunkowym. (JL. 16861/I.)

Mianuję sierżanta rach. Stanisława Handkamera z warsztatów kuchni polowych Wp. we Lwowie sztabowym sierżantem rachunkowym. (L. 15583/Int.)

Mianuję sierż. rach. Grabikowskiego Adama z komisji kasowej przy P. D. E. Złoczów, sztabowym sierżantem rachunkowym. (JL. 15139/I.)

Mianuję jedn. plut. Antoniego Maryana Rudkowskiego z D. O. E. Lwów, sierżantem z dniem 11. grudnia b. r. (L. 1396 Pers.)

Mianuję plut. rach. Jana Koryńskiego z Intendantury O. E. we Lwowie, sierżantem rach. (JL. 16408/5016/I.)

Mianuję jedn. kaprała Józefa Kissa z D. O. E. jedn. plutonowym z dniem 11. grudnia 1919 (L. 1520 Pers.)

Mianuję jednor. st. żoł. rach. Rozuma Adama z Ekonomatu O. E. Lwów, jednorocznym kapralem rachunkowym. (JL. 10087/I/Int.)

Mianuję st. żoł. rach. Orientera Józefa z Ekonomatu O. E. Lwów, kapralem rachunkowym. (JL. 10087/I/Int.)

Mianuję z dniem 1/XI. 1919. następujących podoficerów rachunkowych z Intendantury Etap. Lwów:

plut. rach. Buraka Franciszka, sierż. rach., jedn. kapr. rach. Stelmowskiego Zdzisława, jednor. plut. rachunkowym,

kapr. rach. Mathausera Jana plutonowym rachunkowym,

jednor. szer rach. Dziegale Franciszka, jednor. kapralem rachunkowym. (JL. 15665/Int.)

Mianuję z dniem 21/XI. 1919. jednor. szer. rach. Petryka Stefana z 6 Baonu etapowego

w Kołomyji, jednorocznym kapralem rachunkowym. (JL. 15137/4342/I.)

Mianuję z dniem 10/XII. 1919. szoferów szeregowców Maksymowa Henryka i Frudnera Michała, przydzielonych do D. O. E. Małopolski kaprałami. (L. 712/Sz.)

Rozkazem Dow. Fr. Gal. z dnia 7. października 1919. L. 9775/V. Oddz. V. Personalny zostali mianowani przydzieleni do R. Kom. Zdrow. D.O.E.: kapralem szereg. Bogacki Jan,
st. żołn. „ Kubas Franciszek,
„ „ Kwiatkowski Eugeniusz,
„ „ Wajda Andrzej, wszyscy
z warsztatów san. tech. (L. 6473.)

L. p. 649. — Stwierdzenie funkcji.

Porucznikowi Eugeniuszowi Steuerowi stwierdzam funkcję Dowódcy powiatu etapowego w Trembowli z dniem 20. października 1919 r.
(L. 621/II. Pers.)

L. p. 650. — Stwierdzenie szarży.

1) Jedn. sierżantowi Rokitowskiemu Władysławowi, z byłej Stacji etapowej w Ottyni stwierdzam szarżę pochorążego od 20/I. 1919., równocześnie przydzielam go do Baonu Etapowego Uzupełniającego we Lwowie. (E. 395. Pers.)

2) Wolfowi Fleischmanowi, przydzielonemu do szpitala zapasowego W. P. w Złoczowie, stwierdzam stopień sierżanta. (L. 1196/Pers.)

3) Szeregowcowi Ignacemu Krawczyżynowi z kompanii etapowej 2/V w Horodence stwierdzam stopień plutonowego. (L. 1184/Pers.)

4) Kapralowi Aleksandrowi Rastowieckiemu z Baonu etap. uzup. we Lwowie stwierdzam stopień plutonowego. (L. 908/Pers.)

5) Starszemu żołnierzowi Antoniemu Nowosielskiemu, z II. Baonu Etapowego Brzeżany stwierdzam szarżę powyższą. (L. 1230/Pers.)

6) Kapralowi Marcinowi Drozdowi, z Frontowej Stacji Wojsk Polskich stwierdzam szarżę kaprała od dnia 9/VI. (L. 1182/Pers.)

L. p. 651. — Przyznanie prawa noszenia odznak inteligencji.

1) Sierżantowi Stanisławowi Danilewiczowi, przydzielonemu do wojskowej fabryki konserw, przyznaję prawo noszenia odznak inteligencji. (L. 1353/Pers.)

2) Jedn. plut. Kocajowi Janowi, z I. Baonu Etap. w Złoczowie, przyznaję prawo noszenia odznak inteligencji. (L. 1275/Pers.)

L. p. 652. — Przydziały.

1) Por. Dobrowolskiego Jana, ze Stacji Etapowej Jezierna, przenoszę do D. P. E. Wiśniowiec. (L. 660/a Pers.)

2) Ppor. Chudzika Franciszka, z D. P. E. Brody, przenoszę do Jezierniej, gdzie obejmie zastępczo Dowództwo Stacji Etapowej. (L. 660/b Pers.)

3) Por. Remiszewskiego Kazimierza, z D. P. E. Wiśniowiec przenoszę do Baonu Etapowego Uzupełniającego we Lwowie. (L. 660/c Pers.)

4) Ppor. Neronowicza Maryana, z Baonu Etapowego Uzupełn. we Lwowie przydzielam do D. O. E. Lwów, Referat Personalny. (L. 660/d Pers.)

5) Por. Rogalskiego Juliana z D. P. E. Wiśniowiec, przydzielam do Baonu Etapowego Uzup. we Lwowie. (l. 276/I. P.)

6) Ppor. Ochrymowicza Michała i Konstantina Edmunda, z I. Baonu Etap. w Złoczowie, przydzielam do III. Baonu Etap. w Tarnopolu. (l. 522/I. P.)

7) Ppor. Długiewiczza Tadeusza, z I. Baonu Etap. Złoczów, przenoszę do D. O. E. Lwów. Dowództwo Ubez. linii kolej. w Złoczowie obejmie ppor. Borczyk Wiktor. (l. 1035/III. Etap. 594/I. P.)

L. p. 653. — Przeniesienia.

1) Ppor. Maurycego Druckera przenoszę z D. P. E. Zbaraż do P. D. E. Wiśniowiec, zaś por. Władysława Dobrowlańskiego z P. D. E. Wiśniowiec do P. D. E. Zbaraż.

2) Ppor. Filipa Chabło przenoszę z Baonu etap. uzup. we Lwowie do P. D. E. Borszczów. (l. 596/Pers.)

3) Przenoszę star. sierż. Józefa Worobca, z Frontowej Stacji Zbornej Ofic. i Żołnierzy we Lwowie do Dow. Okręgu Etapowego we Lwowie. (l. 1395/Pers.)

4) Ogniomistrza Eugeniusza Kordysa z Komp. etap. w Peczeniżynie przenoszę do Ref. uzbrojenia D. O. E. we Lwowie. (l. 1360/Pers.)

5) Przenoszę szereg. Chmielowskiego Stanisława z 52. Komp. Etap. w Brzeżanach (Ubezpieczenie linii kolejowej w Lipicy Górnej) do Dow. Powiatu Etapowego w Brodach. (l. 1367/Pers.)

L. p. 654. — Urlopowania.

1) Rtm. lek. wet. Czejkowskiemu Karolowi udzielam sześciodniowego urlopu celem wzięcia udziału w zjeździe lekarzy weter. w Warszawie. (l. 612/I. P.)

2) Por. Nowakowskiemu Jerzemu z referatu uzbrojenia udzielam czternastodniowego urlopu do Złoczowa, Krakowa i Rudnika N/S od dn. 15/XII. br. (l. 550/I. P.)

3) Kpt. Niemczewskiemu Władysławowi, Dowódcy Baonu Etap. Uzupeln. Lwów, udzielam urlopu od 12. grudnia br. do 2. stycznia 1920.

Zastępstwo na czas urlopu kpt. Niemczewskiego obejmie kpt. Dr. Kobyłański Maryan. (l. 679/I. P.)

4) Por. Kazimierzowi Karpińskiemu z D. O. E. udziela się urlopu aż do definitywnego załatwienia sprawy jego zwolnienia z czynnej służby w W. P. przez Nacz. Dow. (l. 579/I. Pers.)

5) Por. Władysławowi Kłominkowi, przydzielonemu do Ref. zdobyczy wojennych przy D. O. E. udzielam 14-dniowego urlopu w sprawach rodzinnych do Trzciny. (l. 499/I. Pers.)

6) Udzielam ppor. Mikulskiemu Michałowi z Parku inżynierii Nr. 2. we Lwowie 8-tygodniowego urlopu z dniem 15/12. 1919. w myśl Dz. R. W. Nr. 75. punkt 2440. (611/I. P.)

7) Ppor. Maksymilianowi Hoffmanowi z P. D. E. Buczaczu udzielam na podstawie świadectwa lekarskiego 6-tygodniowego urlopu do Zakopanego celem poratowania zdrowia. (l. 539/I. Pers.)

8) Podchorążemu Stadnickiemu Józefowi, Ref. Rol. w Kossowie, udzielam urlopu w ważnych sprawach rodzinnych od 7 grudnia 1919. do dnia 3. stycznia 1920. do Krakowa, Lublina i Warszawy. (l. 1434/P.)

9) Jedn. pluton. Krupie Janowi, z Referatu Zdob. Woj. D. O. E. Lwów udzielam 2-miesięcznego urlopu, na ukończenie studyów i złożenie egzaminu dojrzałości. (l. 900/Pers.)

10) Star. żołnierzowi Juliuszowi Damhofferowi, z oddziału inf. def. w Złoczowie udzielam 4-tygodniowego urlopu celem złożenia matury realnej. Po upływie urlopu przedłoży wymieniony dowód poddania się egzaminowi. (l. 1362/Pers.)

11) Na podstawie orzeczeń szpitalnych udzielam szereg. Pawłowi Folcie z kompanii etap. I/V w Zaleszczykach i szereg. Józefowi Tworzydło z komp. etap. 4/V w Horodence 4-tygodniowego urlopu celem poratowania zdrowia. (l. 1339/Pers.)

12) Udzielam szereg. Dąbrowskiemu Kazimierzowi, przydzielonemu do Obory koncentracyjnej w Zadwórz 2-tygodniowego urlopu, celem odbudowy gospodarstwa. (l. 1227/Pers.)

13) Szereg. Broszce Janowi, z Baonu Etapowego Uzupeln. we Lwowie udzielam 3-tygodniowego urlopu, dla poratowania zdrowia. (l. 1235/Pers.)

14) Szereg. Ramerowi Leonowi, z Baonu Etapowego Uzupeln. we Lwowie udzielam 2-tygodniowego urlopu, w ważnych sprawach rodzinnych. (l. 1206/Pers.)

15) Szereg. Piotrowi Kazieczce z Baonu etap. uzup. we Lwowie udzielam na mocy orzeczenia lekarskiego 3-tygodniowego urlopu celem poratowania zdrowia. (l. 1365/Pers.)

L. p. 655. — Przedłużenie urlopu.

1) Udzielony Rozkazem D. O. E. z dnia 24/X. 1919. l. 375/Pers. szereg. Wilhelmowi Domherowi, z P. D. E. Brody 4-tygodniowy urlop na studia szkolne przedłużam o 14-dni t. j. do dnia 25/XII 1919. (l. 375/Pers.)

2) Ppor. Bartoszowi Alojzemu, z Baonu Etap. Uzup. we Lwowie, udzielam 2-tygodniowego przedłużenia urlopu, celem poratowania nadwątlonego zdrowia. (l. 546/I. P.)

L. p. 656. — Przesunięcie urlopu.

1) Ogłoszony rozk. D. O. E. Nr. 18 z dnia 20/X. b. r. l. 433 urlop podchor. Bogdana Prokopczyka z D. P. E. Horodenka przesuwam do następnego trim. t. j. od dnia 1. stycznia do 31. marca 1920 r. (l. 1153/Pers.)

2) Udzielony Rozkazem D. O. E. l. 321 Pers. jedn. szereg. Józefowi Rogowskiemu, z Etap. Mag. Żywnościowego w Tarnopolu 4-miesięczny urlop na studia uniwersyteckie, przesuwam na termin od 1. marca 1920. (l. 7511/321/Pers.)

L. p. 657. — Wyroki Sądu polowego D. O. E.

Wyrokiem Sądu polowego D. O. E. we Lwowie z dnia 15. listopada 1919 zasądzeni zostali:

1. kapr. Wacław Fornalski,
2. kapr. Bolesław Jargaż,
3. szer. Andrzej Pietrzak.

wszyscy trzej z 12. p. ułanów, III. dyw., za zbrodnię wymuszenia z § 376 b) u. k. w. na karę ciężkiego więzienia po 4 miesiące;

4. szer. Ignacy Dragowski z 12. p. ułanów, III. Dyw., za zbrodnię nadużycia władzy urzędowej z § 380 u. k. w. na karę ciężkiego więzienia przez 3 miesiące;

5. szer. Paweł Wołoszyn z komp. sztabowej D. O. E. we Lwowie za występki samowolnego oddalenia się z § 212 u. k. w., występki subordynacji z § 156 u. k. w. i występki niedbałego pełnienia służby wartowniczej z § 242 u. k. w. na karę ścisłego aresztu przez 2 miesiące;

6. Kazimierz Ziober, szer. z Żand, lotnej w Mościskach za zbrodnię plądrowania z § 492, 494 a) u. k. w. i występki samowolnego oddalenia się z § 212 u. k. w. na karę więzienia przez 6 miesięcy;

7. Marya Prebyła za zbrodnię działania przeciw sile zbrojnej Państwa polskiego z § 327 u. k. w. na karę ciężkiego więzienia przez 3 lata.

Dalej wyrokami tegoż Sądu z dnia 17. listopada 1919:

1. szer. Paweł Lelko z 38. p. p. za zbrodnię kradzieży z § 457, 459 u. k. w. i występki samowolnego oddalenia się z § 212 u. k. w. na karę ciężkiego więzienia przez 4 miesiące;

Za zgodność:

MARYAŃSKI mjr. szt. gen.

Szef sztabu.

Awizo 125.

Otwarcie Stołowni oficerskiej Komisji zdrowotności.

Z dniem 1. grudnia 1919 została otwarta Stołownia oficerska Komisji Zdrowotności przy ulicy Zygmuntowskiej l. 9. pod zarządem podchorążego Bronisława Kwiatkowskiego. (L. 2275.)

Awizo 126.

List Gończy.

Przeciwko brygadjerowi (kapral artylerii) Ludwikowi Mackowi i kanonierowi Franciszkowi Kaźmierczukowi ze stałego kursu artylerii manewrowej w Rembartowie toczy się śledztwo w Sądzie w okr. Gen. w Warszawie o zbrodnię z § 183 w. k. k. i ust. z 1 sierpnia 1919 r. (Dz. praw Nr. 64 z dnia 12. sierpnia 1919 r.) Pomienieni obwinieni są, że wieczorem dnia 5. października r. b. wspólnie okradli kasę Stałego kursu artylerii manewrowej w Rembartowie, zawierającą gotówkę ponad 80 tysięcy marek, poczem obaj zbiegli.

Wzywa się wszystkie Władze wojskowe i cywilne o wdrożenie za zbiegłymi poszukiwań i w razie schwytania o dostawienie za pośrednictwem najbliższej Władzy wojskowej do powyższego Sądu z powołaniem się na niniejszy list gończy.

Opis osoby zbiegłego Macka Ludwika: Wzrost: średni. Zarost: golony. Włosy: ciemno-blond. Tusza: tegi. Oczy: ciemne. Brygadyer Mack pochodzi z Niemiec. Adres matki: Antonina Budziak, Rothausen Essen, Grundstrasse Nr. 103. Adres wuja: Marcin Iforowski, Bernig bei Sedingen, Freiheitsstrasse Nr. 48. Adres brata: J. Warzyński, 2 p. strzelców Wielkopolski, Baon. zap. we Wronkach, W. Ks. Poznań.

Opis osoby zbiegłego Kaźmierczaka Franciszka: Wzrost: średni. Zarost: małe wąski. Włosy: brunet. Tuszy: dobrej. Znaki szczególne: chód szeroko kroczący. Adres matki: Poznań, Badenstrasse.

Obaj ubrani byli w uniformy Armii gen. Hallera. (L. S. 34/19.)

2. szer. Jan Policzkowski z 11. kolumny autom. za zbrodnię kradzieży z § 457, 459 u. k. w. na karę ciężkiego więzienia przez 2 miesiące;

3. Jan Wysocki, recte Michał Semczuk, szer. z 10. komp. etapowej w Kałuszu, za występki kradzieży z § 732 u. k. w. i przekroczenie fałszywego zameldowania się z § 577 e) u. k. w. na karę ścisłego aresztu przez 3 miesiące;

4. Mikołaj Paraniuk za zbrodnię działania przeciw sile zbrojnej Państwa Polskiego z § 327 u. k. w. na karę ciężkiego więzienia przez 3 lata;

5. sierżant sztabowy Filip Ksierz z Magazynu Etapowego w Złoczowie za występki z § 23, ust. 4, Rozp. ces. z 24. marca 1917, Dz. u. p. Nr. 131, na karę ścisłego aresztu przez 8 (ośm) miesięcy i degradację do szeregowca.

Skazańców odesłano do Zakładu karnego celem odpokutowania kary.

(L. 716/19, S. p. D. O. E.)

Dowódca:

MADZIARA Gen. ppor. m. p.

Awizo 127.

List gończy.

Szer. Lantos Leopold ur. 1892 r., rzym.-kat., kawaler, szofer z zawodu, włada językiem polskim, ruskim i niemieckim, zamieszkały we Lwowie Alembeków 3, syn Adolfa i Zofii, ścigany jest przez Sąd pol. D. O. E. o cały szereg zbrodni i kradzieży. Jako dezterter ukrywa się lub też zbiegł w kierunku Rumunii.

Opis osoby: włosy czarne, oczy niebieskie, brwi czarne, nos proporcjonalny, usta małe, twarz podługna, wzrost mały.

Wszelkie Władze uprasza się o ujęcie obwinionego i dostawienie Sądowi pol. D. O. E. we Lwowie. (L. K. 2310/19.)

Awizo 128.

Oddział (Zakład), w którym znajdują się ppor. (imię i nazwisko niewiadome), który był w miesiącu marcu b. r. kierownikiem Magazynu Intendantury Etapu w Przemyślu na Bakończycach i kapral Feliks Gdula, który był przydzielony do tego magazynu, zechce donieść Sądowi wojskowemu lwow. Okręgu General., ekspozytura w Przemyślu, z powołaniem się na L. cz. Dsk. III. 14/19 z dnia 16/10. 1919.

Awizo 129.

Oddział lub zakład, w stanie którego znajduje się szereg: Kubas Kazimierz ur. w r. 1904 doniesie o tem natychmiast Referatowi Person. tut. Dowództwu (L. 253. Pers.)

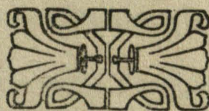
Awizo 130.

Oddział formacja, zakład i t. p., w których stanie znajdują się sierż. rach. Iwanicki Władysław, przydzielony rozkazem D-twa Okr. Wojsk. Przemyśl Nr. 74 z 20/III. b. r. L. I. G. 5854. do Okr. D-twa Żandar. Przemyśl i plut. rach. Dzikiewicz Władysław z Baonu zapas. 39 p. p., absolwent I. kurtu rach. przy D. O. G. Lwów, doniosą o tem Intendanturze O. G. Lwów, z powołaniem się na L. G. 20927.

D. O. E. MAŁOPOLSKI.

WSKAZÓWKI o obchodzeniu się z koniem.

Dodatek do Rozkazu Nr. 30. ad L. p. 647.

NAKŁADEM D. O. E. LWÓW.
1919.

DRUKARNIA DOW. FR. GAL. — LWÓW.

L. 308. 13. XII. 1919. 600.

Wskazówki o obchodzeniu się z koniem.

1. Koń jest z natury zwierzęciem łagodnym, dobrem i posłusznym, lecz człowiek nieumiejętnym obchodzeniem się z nim, a nieraz i okrucieństwem czyni go złośliwym i nieposłusznym.

2. Koń jest bojaźliwy i należy do zwierząt, które łatwo przestraszyć.

3. Jeżeli koń jest złośliwy, to prawdopodobnie w młodości był źle kierowany, bity lub straszony.

Obchodzenie się z koniem.

4. Wychowując konia postępuje się stanowczo, jednak łagodnie i cierpliwie, karać należy tylko za wybryki złośliwości; a nie za niewykonanie naszej woli, której zwierzą jeszcze nie zdążyło zrozumieć.

5. W miarę, jak koń nauczywszy się żądanych przez nas ruchów, stara się je wykonać inaczej, niż tego pragniemy, albo opiera się ich wykonaniu, należy go stanowczo, lecz spokojnie, ukarać.

6. Gdy koń jest posłuszny i dobrze wykona czynność przez nas wymaganą, należy wynagrodzić go przemówieniem, głaskaniem, podaniem kawałka cukru lub chleba.

7. niesprawiedliwa kara myli konia, który nierozumiejąc, za co jest karany, nabiera złych narowów i przyzwyczajęń.

8. Nigdy nie należy konia karać w gniewie, gdyż kara taka rzadko bywa sprawiedliwa.

9. Zdarza się, że koń, nauczysz się tego, czego się od niego żąda, używa swej nauki jako obrony przed nowymi wymaganiem człowieka; w tym wypadku należy się przekonać, czy koń nie może, czy nie chce zrozumieć, czego się od niego wymaga i tylko w ostatnim wypadku należy karać go za upór.

10. Bata, szpicrutę lub ostróg używać wyłącznie tylko wtedy, gdy zachodzi rzeczywista potrzeba ich użycia.

Bat i szpicrutę stosuje się w ten sposób by, koń czuł je poza sobą, nigdy zaś przed sobą.

11. Pierwszem zadaniem żołnierza, któremu powierzono konia, jest zdobyć jego zaufanie, co osiągnie przez śmiałe, łagodne, lecz zawsze stanowcze obchodzenie się z nim.

12. Podchodząc do konia należy go o tem uprzedzić przemówieniem n. p. „Hola, no, następ i t. p.“ Podchodzi się tylko z tej strony, w którą koń patrzy. Wypadki kopnięcia przez konia pochodzą często stąd, że niektórzy z bojaźni skradają się milczkiem, a koń jako podejrzliwe i lękliwe zwierzę stara się mimowoli obronić.

13. Bić konia bez miary i potrzeby nie wolno; gdyż to go przestrasza, drażni, przygnębia i niszczy. Nie wolno przestraszonego konia bić i karać za lękliwość, należy go uspakajać, przemawiać, głaskać i przekonać, że to, czego się obawia nie jest dla niego niebezpieczne.

14. Młode konie trzeba stopniowo przyzwyczajać do nieznanym im rzeczy, jak n. p.: do siodła, upręży, czyszczenia i kucia. Pośpiech i przyzwyczajanie siłą wywołują zazwyczaj tylko lęk, upór i szkodzą sprawie.

15. Chorego, odparzonego, kulawego lub okaleczonego konia nie należy używać, ani pod siodło, ani do zaprzęgu, póki się nie wyleczy.

16. Odbываяjąc daleką drogę nie jechać prędko: od czasu do czasu zezwalając koniowi odpocząć. Podczas odpoczynku

stawiać konia tak, aby promienie słoneczne nie świeciły mu prosto w oczy, unikając również przeciągów i przewiewów.

17. Koń nie powinien stać długo na zimnie i wietrze. Jeżeli zmusza do tego konieczność, należy go powoli oprowadzać lub przejeżdżać; ruch bowiem utrzymuje ciepłotę ciała.

18. W celu oszczędzenia kończyn i kopyt, należy unikać, o ile możliwości, dróg kamienistych i nierównych. Galopem można jechać tylko po miękkich i równych drogach. Szybka jazda po twardej drodze zwłaszcza bruku, działa szkodliwie na kończyny i kopyta końskie.

W mieście nie jeździć szybko, aby nie narazić siebie, innych i konia na niebezpieczeństwo.

19. Nie należy kłaść na wóz za wiele ciężaru. Jeżeli koń próbując wóz ruszyć, okazuje zbyt wielki wysiłek i ciężko oddycha, jest to oznaką, że ciężar przechodzi jego siły. Należy wówczas ująć ładunku, lub przyprządnąć jeszcze jednego konia do pomocy. W wypadkach, gdy konieczność zmusza do przeciążenia wozu, trzeba dawać koniom częsty wypoczynek, aby mogły pogłębić oddech i nabrać sił. Pamiętać należy, że zbyt wielkie przeciążenie niszczy zdolność roboczą koni i skraca im życie. Zdrowy i silny koń, zniesie przez pewien czas ciężką pracę, lecz skutki wysiłku okazały się niebawem: koń taki mimo nawet dobrego wyżywienia traci energię, chudnie, nabywa wady serca, choroby żołądka i płuc, psuje kończyny.

20. Z ciężarem jechać stępą. Gdy jadąc pod stromą górę, zatrzymuje się konie, aby dać im wypocząć, należy niezwłocznie wóz zahamować lub z tyłu pod koła podłożyć kamienie; przez co daje się koniowi możliwość swobodnego oddychania i stania wygodnie bez wysiłku. W przeciwnym razie cały ciężar wozu, opierając się na chomencie, tamuje oddech zwierzęcia i nie daje mu należytego krótkiego wypoczynku do nabrania sił.

21. Ponieważ niesmarowane osie zdwajają pracę konia, powinno się dbać, żeby koła wozu były należycie smarowane.

22. Od starego konia wymaga się mniej pracy, niż od konia w sile wieku.

23. Dbać o to, żeby konie tygodniami nie stały bez ruchu. Należy codziennie przynajmniej 4-5 kilometrów przejechać, po-

nieważ ruch umiarkowany wyrabia mięśnie, płuca, serce, wzrok i wzmacnia trawienie.

24. Obok dobrego pielęgnowania i umiejętnego obchodzenia się wymaga koń pożywnej karmy i stosownego kucia. Praca powinna być odpowiednią siłą danego konia.

Obchodzenie się ze zgrzanym i zmęczonym koniem.

25. Zmęczonemu, wracającemu z pracy koniowi, należy kończyńy dokładnie wycierać pękiem zgniecionej słomy. Wycieranie takie przynosi mu ulgę. Spoconego konia należy przede wszystkim, nie zdejmując uprzęży lub siodła (zwolnić tylko popręg), przeprowadzać powoli, stępa, dopóki nie ochłonie. Wycierać go następnie najpierw słomianym miękkim wiechciem, a potem szczotką. Po wytarciu postawić konia w stajni zamkniętej, aby w zupełnym spokoju i ciszy bez przeciągu i przewiewu przez godzinę mógł odpocząć. Po takim, conajmniej godzinny wypoczynku, należy konia napoić, poczem podać mu siana.

S t a j n i a.

26. Stajnia powinna być sucha, jasna, czysta i przewietrzana. W ciemnym, wilgotnym i dusznym pomieszczeniu szybko rozmnażają się wszelkie zarazki chorobotwórcze. Ciemność szkodliwie działa na oczy i usposobienie konia.

27. Podłoga w stajni winna być zupełnie równa i płaska z nieznacznym nachyleniem ku tyłowi.

28. Stajnię należy podzielić przegrodami na pojedyncze stóje, w których koń mógłby się swobodnie poruszać, kłaść i podnosić.

29. Drzwi stajni winny być szerokie i wysokie. Przecho-
dząc przez zbyt wąskie drzwi, koń obija sobie boki, a czasem nawet łamie guzy biodrowe, przez zbyt niskie drzwi, uderza głową.

30. Okna należy umieszczać najlepiej ponad głowami koni, lub w tylnej ścianie stajni, aby światło wprost oczy wpadające nie raziło oczu.

31. Stajni zapewnić wentylację. (N. p. otwory w suficie, w które wstawia się urządzone z desek czworoboczne kanały, opatrzone zasuwami).

32. Ciepłota w stajni nie powinna być wyższą od 16°R w lecie, a niższą jak 8°R w zimie.

33. Umieszczanie drabiny z sianem nad głową konia jest szkodliwe. Najlepiej dawać siano w żłobach.

34. Przed każdym daniem paszy oczyścić żłoby i usunąć niezjedzoną karmę.

35. Ściółka winna być dostatnia, równa, sucha. Należy codziennie ściółkę przewietrzyć, wysuszyć, zanieczyszczoną usunąć, zamieniając ją świeżą. Nie można zostawiać starej ściółki pod żłobem, gdyż wyziewy z niej psują smak paszy, drażnią płuca i oczy.

36. Na postojach w czasie przemarszu nie wprowadzać koni do obcych stajen. Przed wprowadzeniem koni do nieznanej stajni, należy usunąć nawóz i ściółkę. Koryta, żłoby, słupki, drążki oczyścić z brudu i wymyć. W stajniach bez podłóg zdjąć wierzchnią powierzchnię ziemi łopatą i posypać niegaszonym wapnem, a w braku tego popiołem, poczem równo narzucić świeżą ziemię i nałożyć świeżą ściółkę.

37. Zwracać uwagę, żeby nie było wystających ostrych przedmiotów, o które mógłby się koń skaleczyć.

38. Nie używać do wodopoju obcych wiader, nie poić koni ze wspólnych nieznanych koryt. Koryta i wiadra obce wymyć, wytrzeć i opalić nad ogniem.

39. Nie przestawiać koni z miejsca na miejsce; każdy koń musi mieć swoje własne stójło lub zagrodę i tylko tam powinien przebywać. W przeciwnym razie, gdy okaże się, że jest chory na chorobę zaraźliwą (nosacizna, żolży, zaraza piersiowa i t. p.), może zarazić całą stajnię.

40. O ile w stajni stały konie zarażone, to przy wymarszu trzeba na drzwiach i wewnątrz stajni na widocznym miejscu oznaczyć chorobę napisem.

41. Starać się, żeby konie, o ile to możliwe, jaknajwięcej przebywały na świeżem powietrzu.

42. W stajni, gdzie stoją konie powinien panować spokój.

43. Jeżeli koń ma stać przez pewien czas w stajni osiodłany, lub w uprzęży, trzeba uwiązać go krótko, żeby nie mógł się położyć; popręgi należy zwolnić.

44. Wyprowadzając konia ze stójła, należy uważnie wycofać go tyłem, a następnie obrócić go w przejściu. Nie wolno skręcać koniem w stójle, gdyż łatwo można wywołać splecenie.

45. W razie pożaru w pobliżu stajni, należy niezwłocznie konie osiodłać, okiełznać i w pełnym rynsztunku być w pogotowiu. Jeżeli pożar zagraża już stajni, to najpierw wyprowadza się konie, a następnie wynosi się uprząż, siodła i t. p. Jeżeli pali się stajnia, to spiesźnie zwalnia się konie z uwięzi, obcinając nożem powrozy lub rzemienie i wygania się je. Koniowi, który boi się ognia i nie chce wyjść ze stajni, należy zakryć oczy czemkolwiek, chociażby płaszczem lub mundurem własnym.

O czyszczeniu koni.

46. Czyszczenie koni powinno się odbywać poza stajnią na wolnem powietrzu.

Konia należy krótko uwiązać, żeby nie ugryzł czyszczącego i nie uderzył go. Czyścić konia wiechciem słomianym i tylko szczotką, nigdy zgrzebłem. Jeżeli nie odczyści wiecheć i szczotką, wymyć to miejsce wodą i wytrzeć słomą. Konie wrażliwe i bojące się szczotki czyścić uważnie. Należy czyścić całego konia kierując szczotkę w kierunku włosa i pod włos, a po każdych trzech-czterech pociągnięciach, ocierać szczotkę o zgrzebło. — Zaczynać czyszczenie od szyi z tej strony, z której wsiada się na konia, (albowiem koń jest przyzwyczajony, że z tej strony podchodzi do niego człowiek. Czyszcząc konia z lewej strony szczotkę trzymać w prawym ręku, zgrzebło w lewym i odwrotnie; pierwsze początki prawidłowego czyszczenia koni są trudne i niezręczne, lecz żołnierz musi do tego się przyzwyczaić. Żołnierz, gdy prawidłowo trzyma szczotkę i zgrzebło, stoi zdala od tylnych kończyn konia, nie narażony jest na uderzenie, prędzej i dokładniej wyczyści konia. Miejsca z uwydatnionymi kośćmi czyścić uważnie, żeby nie uszkodzić je drzewcem szczotki. Czy

i nozdrza przemyć wodą. Brud z pod kopyt usunąć dłubadłem a kopyta wymyć, Włosów wewnątrz ucha nie obcinać i nie wyrывać; dla ucha są one tak potrzebne, jak rzęsy dla oka.

Pojenie koni.

47. Pojenie koni jest potrzebą nader ważną. Bez zaspokojenia pragnienia, konie tracą siły i giną prędzej, niż pozostawione bez pożywienia.

48. Woda do pojenia koni powinna być czysta, bieżąca, bez woni i nie powinna dawać osadu. Najlepszą jest woda bieżąca i z głębokich studziń. Unikać pojenia koni z rowów, stawów zamulonych, ze stojącą wodą, błot i bagien. Bardzo zimna woda szkodzi koniom, zwłaszcza gdy są one zmęczone, przeto zimną, wodę, ze studni głębokiej i źródeł należy przed wodopojem (1—2. godziny) nalać do koryt lub zbiorników, żeby się ogrzała.

49. Poić konie trzy razy dziennie (rano, w południe, wieczorem), a latem w czasie upałów i czwarty raz na noc.

50. Wody dawać koniowi tyle, ile zapragnie. Koń pojony często, wypije w ciągu doby mniej wody, aniżeli pojony w dłuższych odstępach czasu. Rzadko i mało pojony koń wypije nieraz za wiele i choruje.

Dziennie wypija koń około 30. litrów wody (6—12. garncy).

51. Poić konia należy tylko na jakiś czas przed karmieniem. Po karmieniu konia ziarnem, nie można poić go wcześniej, aż dopiero po dwóch godzinach.

Jeżeli spostrzeżemy, że przez zapomnienie, czy też nieświadomość, nie napojono konia przed karmieniem, najbezpieczniej podawać mu pół garnca wody co pół godziny, dopóki nie zaspokoi pragnienia.

52. Konia zmęczonego i zgrzanego nie poić. Należy go w pierw przeprowadzać, poczem wytrzeć słomą i szczotką i dopiero po upływie conajmniej godziny napoić.

53. Uważać, żeby konie nie piły wody zbyt chciwie; takie konie należy poić okiełznane, lub rzucić im na powierzchnię wody garść siana, słomy lub trawy, żeby przez nie sączyły wodę.

54. W czasie przemarszu lub ciężkiej pracy, można poić konie częściej, jeżeli zaraz po pojeniu idą w dalszą drogę lub używa się ich znowu do pracy.

55. Jeżeli koń nie wypije wszystkiej wody, podanej mu w kuble, nie należy oblewać go pozostałą wodą, bo to go przestrasza i nagle oziębia.

56. Gdy wypadnie poić konia osiodłanego należy przed napojeniem zwolnić mu popręgi.

57. Gdy karmimy konia jęczmieniem, żytem lub grochem pamiętajmy, że nie można podawać im wymienionego ziarna wcześniej, jak po upływie $1\frac{1}{2}$ —2. godzin po pojeniu.

Karmienie koni.

58. Koń powinien dostać tyle karmy, ile wymaga tejże zaspokojenie potrzeb jego istnienia, prócz tego, ile wymaga jej na wytworzenie sił do wykonania żądanej od niego pracy.

59. Karmienie koni powinno być ściśle zastosowane do ich wieku, budowy i pracy. Niemożna karmić jednakowo wszystkich koni bez szkody dla ich zdrowia.

60. Trawa i siano są przyrodzoną paszą koni, ziarno zaś jest źródłem wytwarzającym siły. Ciężko pracujący koń powinien otrzymywać mniej owsa, więcej ziarna i odwrotnie. Pracujący koń nie może żyć samą słomą.

61. Koń powinien dostać na raz tyle karmy, ile od razu może zjeść. Niedojedzona, ośliniona i przesycona oddechem końskim reszta, staje się niesmaczną, koń niechętnie ją spożywa, pasza marnieje.

62. Obrok konia pracującego, powinien być podzielony na kilka równych porcy (3) w czasie dwudziestu czterech godzin. Po zjedzeniu obroku nie należy zaraz używać konia do roboty, należy przeczekać ze 2. godziny.

63. Siano podaje się przed ziarnem.

64. Należy koniom dawać paszę o pewnej stałej porze dnia bez koniecznej potrzeby nie zmieniać porządku dziennego karmienia koni.

O pokarmach.

65. Siano z łąk pastewnych, suchych, wysokich, bez traw ostrych jest dobre: z łąk mokrych i moczarów jest niepożywne i niezdrowe. Nie można skarmiać siana zamulonego, zgniłego, stęchłego, gdyż ono niszczy konia, wywołując różne choroby. Jeżeli zjawia się konieczność skarmić takie siano, należy go poprzednio wytrząść z pyłu, przesuszyć i przewietrzyć na słońcu, sparzyć i podawać mieszane z sianem dobrem.

66. Drobną krajana sieczka jest szkodliwa. Długość sieczki powinna wynosić $2\frac{1}{2}$ centymetr. czyli połowę zapalki. Drobnej sieczki koń nie przeżuwa, nie oślinia, lecz łyka i potem choruje.

67. Dobry owies wewnątrz powinien być biały. Jeżeli owies jest stęchły, wewnątrz ciemny, skarmiać go nie można. Należy stęchły owies wysuszyć na słońcu i parzyć.

68. Siano, słoma i ziarno zepsute jest szkodliwe: spowoduje różne choroby żołądka, jelit, nerek, płuc, skóry i oczu. Unikać zepsutej paszy.

69. Do paszenia koni jęczmieniem, żytem, należy poprzednio konia stopniowo przyzwyczajać. Dobrze jest skarmiać jęczmień śrutowany, gnieciony lub prażony. Tak samo i groch.

70. Co pewien czas dobrze jest dać koniom otręby pszenne, które działają przeczyszczająco. Otręby należy mieszać z wodą lub z wodą i sieczką.

71. Surowe ziemniaki można dawać w małej ilości i to dobrze wymyte i pokrajane. W razie potrzeby karmienia koni ziemniakami, należy takowe parzyć lub gotować i dawać zmieszane z sieczką.

72. Marchew, buraki i brukiew należy wyplukać, pokrajać i dawać w niewielkiej ilości z sieczką, robiąc co kilka dni przerwę.

73. Plew należy unikać, ponieważ zawierają one dużo śmieci, kurzu, grzybków, a niekiedy i ziarenka traw trujących. Jęczmienia plew z powodu twardych i ostrych ości nie dawać.

Porządek dzienny.

74. Każdy żołnierz, gdy przyjdzie z rana do koni powinien obejrzeć powierzonego mu konia. Jeżeli koń jest smutny, nie

wyjadł zadanej mu z wieczora zakładki lub jest skaleczony, niezwłocznie drogą służbową o tem zameldować.

75. Po obejrzeniu koni, żołnierze poją ich przypuszczalnie o 5—6. godzinie: następnie zadają siano. W tym czasie, kiedy konie jedzą siano, żołnierze przygotowują im porcyę owsa. Gdy konie zjadły siano i tem zaspokoili pierwszy głód, zasypuje się owies w poprzednio wyczyszczone żłoby. Należy zwracać uwagę, żeby konie nie rozsypywały obroku, nie deptały siana i nie objadały obok stojących koni. Po nakarmieniu koni żołnierze wyprowadzają je ze stajni, przywiązują krótko do uwięzi i czyszczą. Po oczyszczeniu koni, porządkują stajnię, poczem o ile na to pozwalają warunki, dają koniom siano. To samo czynią w południe o 12. i o 18. godzinie za wyjątkiem czyszczenia.

76. Jeżeli przewidziane jest ćwiczenie ranne, to dokładne czyszczenie odbywa się po ćwiczeniu, gdy konie obeschną z błota i potu.

77. Między 23—24. godziną pozostawieni w stajni żołnierze dyżurni obowiązani są podać koniom pozostałą część dziennej racyi siana lub słomy.

78. Dbać trzeba, o ile pozwalają na to warunki, żeby konie miały choć na noc ściółkę, której należy oszczędzać. W tym celu w dniu pogodne ściółkę przerzucać, suszyć i przewietrzać na słońcu.

U p r z ą ż.

79. Lejce powinny być mocne i dostatecznej długości. Krzyżaki nie powinny być krótkie; im dłuższe krzyżaki, tym swobodniej można powodować każdym koniem oddzielnie.

80. Chomonta nie powinny być zbyt ciężkie.

Swiatło chomonta powinno mieć kształt gruszkowaty (jajowaty) i powinno ściśle przylegać tylko do mięśnia nadgrzebiennowego łopatki, pozatem koło tchawicy powinna pozostać wolna przestrzeń, przepuszczająca dłoń, oraz na kłębie powinno wznosić się na cal wyżej, ponad wyrostki ościste.

81. Dla ustalenia i utrzymania w miejscu chomonta podczas cofania się konia, służy podogonie. Powinno ono być tak dobrane, żeby odstawało na palec od dolnej powierzchni rzepu ogonowego.

82. Pas grzbietowy i ramię brzuszny utrzymują postronki we właściwej pozycji. U koni ze stromo ustawioną łopatką za pomocą pasa grzbietowego podtrzymujemy postronki wyżej, czem ułatwiamy ciągnięcie.

83. Długość orczyka powinna równać się szerokości brzucha końskiego. Orczyki uczepia się na tej wysokości, żeby postronki z chomontem tworzyły możliwie kąt prosty.

84. Przy ciężkiej, a powolnej pracy lepszy jest dyszel długi, który daje lepsze uciepienie dla naszylników. Jeżeli wymagana jest zwrotność w szybkim tempie należy pierwszeństwo oddać dyszlowi krótkiemu.

85. Uprząż przed czyszczeniem powinna być rozłożona na części składowe. Części skórzane muszą być czyste i miękie. Miękość skóry osiągamy przez smarowanie tłuszczem (oliwą).

Poduszki wyścielające chomonta, siodełko i t. p. po robocie powinny być wysuszone, wytrzepane i wyczyszczone szczotką, a to celem rozmiękczenia i usunięcia potu.

O siodle i siodłaniu.

86. Siodło powinno być lekkie, trwałe, dobrze przystosowane do grzbietu końskiego z wygodnym i przypasowanym do jeźdźcy siedziskiem.

87. Porządek siodłania konia jest następujący:

1. Włożyć na grzbiet koński siodło z czaprakiem,
2. Podciągnąć popręgi,
3. Przytroczyć przednie i tylne juczki,
4. Włożyć uzdę i munsztuk.

88. Siodła się konia z lewej strony, przyczem strzemiona powinny być przerzucone przez siodło na krzyż a popręgi na lewą stronę. Uważać, żeby czaprak był czysty bez składek i zmarszczek, w przeciwnym bowiem razie może to spowodować odgniecenie (odsednienie). Pomiędzy czaprakiem a grzbie-

tem konia powinno być wolne dla przewiewu miejsce. Siodło wkładać więcej ku przodowi, przyczem przesunąć go w tył, żeby ruchem tym wygładzić włos. Przedni łęk siodła powinien leżeć pośrodku kłęba.

89. Umieszczenie przedniego popręgu—na dłoń poza przednimi nogami. Umieszczenie tylnego popręgu—na trzy dłonie poza przednimi nogami.

Nie należy gwałtownie podciągać popręgów, lecz stopniono i naprzemian: raz przedni, raz tylny. Przedni popręg powinien być więcej podciągnięty, (aby się siodło nie zsuwało) tylny zaś mniej (aby nie tamować oddechu).

90. Uzdziennica powinna być dobrze przystosowana do głowy końskiej. W tym to celu należy zwracać uwagę, żeby, nagłówek wraz z naczółkiem nie uciskał uszu, nachrapnik nosa podgardle zaś nie dusiło konia.

Pomiędzy łańcuszkiem munsztuka a dolną szczęką powinny swobodnie mieścić się dwa palce.

*Zatwierdzone Rozkazem Nr. 69. Gł. Kwater.
z dnia 24/9. 1919 r.*

